

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1923. december hó 16-án.
II. Évfolyam * 23-ik szám.

 Megjelenik havonta kétszer
Cluj—Kolozsváron, Strada
Nic. Filipescu 10. szám.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre - - - - - 75 Lei
Fél évre - - - - - 40 Lei
EGYESSZÁM ÁRA 3LEI

AZ „ARANYKORSZAK” TARTALMA:

VALLÁS ÉS FILOZOFIA

<i>A törvény</i>	<i>347</i>
<i>A mitológia és a Biblia</i>	<i>349</i>
<i>A szatírok és a Pán isten</i>	<i>349</i>
<i>Az ördög tisztelete</i>	<i>349</i>
<i>A nap- és tűzimádnak az eredete</i>	<i>350</i>
<i>Szemirámiszt több név alatt tisztelték</i>	<i>351</i>
<i>A csillagimádás eredete</i>	<i>352</i>
<i>Dagon halistennek az eredete</i>	<i>352</i>
<i>Mit mond nekünk egy hegyipatak csobogása</i>	<i>356</i>
<i>A gazdagok nehézségei</i>	<i>358</i>
<i>Mit gondolt Jézus?</i>	<i>358</i>
<i>Sok gond a sok gazdagság miatt</i>	<i>359</i>
<i>Kevés gazdag lesz a királyságban</i>	<i>359</i>
<i>A tevének a Tüfokán</i>	<i>359</i>
<i>„Mi mindent elhagytunk“</i>	<i>360</i>

TERMÉSZETTUDOMÁNY ÉS CSILLAGÁSZAT

<i>Al-ak-sa—a nagrország</i>	<i>343</i>
<i>Felület és éghajlat</i>	<i>354</i>
<i>A partvidék</i>	<i>354</i>
<i>Milyen a növényzet</i>	<i>354</i>
<i>Milyen az állatvilág</i>	<i>355</i>
<i>A lazachalászat</i>	<i>355</i>

TÁRSADALOMTUDOMÁNY

<i>Kérdések és feleletek</i>	<i>360</i>
--	------------

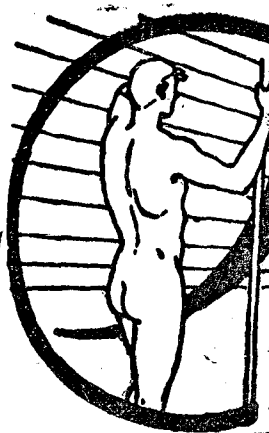

Megjelenik minden második vasárnapon
Strada N. Filipescu 10. — Telefon 444

Szerkeszti Faluvégi Dénes

Előfizetési ára: egy évre 75 le
fél évre 40 le
Egyes szám ára 3 le
Csehszlovákiában egy évre 20 csehek

Levelezés és előfizetés a címre küldendő
Str. N. Filipescu 10. Cluj-Kolozsvár

Fényország

A TÉNY-, A REMÉNY- ÉS A MEGGYÖZŐDÉSEN ALAPULÓ FOLYÓIRAT

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASÁRNAP. * * * * *

II. Évfolyam.

1923. december 16. vasárnap.

23. szám

A TÖRVÉNY

A TÖRVÉNY, legtágabb értelemben minden tör-ténésnek és minden eseménynek az alapját jelenti, akár a természetre, akár pedig az em-beri értelemre vonatkozik. Vezetője és uralkodója ugy az élő mint az élettelen anyagnak. A tapasztalat naponként arra tanít minket, hogy minden dolog a benne rejlő törvénynek van alávetve, a látszólag élettelen anyag a kristályosodás törvé-nyének engedelmessé válik. Hogy az egész világ-mindenségben örök törvények uralkodnak, azt min-den természetbúvár világosan látja és a termé-szettudomány feladata ezeket a törvényeket, hatá-sukat és ezek kölcsönös vonatkozásait kikutatni.

A tapasztalati természettudomány egyik alap-törvénye, az anyag és erő megmaradása. Semmi, egyetlenegy atom sem veszt el a világminden-ségben létező anyagból és energiából, de hozzá se tehető. Az ő csodálatos, a Teremtőtől meg-áldott bölcsességében már Salamon is ismerte ezt az alaptörvényt, amellyel az egész modern termé-szettudomány áll vagy bukik, amelyet ő a Biblia kö-zismert tömör stílusában így fejezett ki: „Tudom, hogy valamit Isten cselekszik, az lesz örökké, ahhoz nincs mit adni és abból nincs mit elvenni“.

Az összes testek alá vannak vetve a tehetet-lenység törvényének; megmaradnak a nyugalom vagy a mozgás állapotában, amíg egy kívülről érkező ok megváltoztatja ezt a megmaradási álla-potot. Kepler felfedezte a törvényeket, amelyek szerint a bolygók pályái görbék (elipsziseket) alkotnak, amelynek egyik gyújtópontjában van a nap. Newton a nehézkedési törvénynek a felfe-dezője. Eszerint ennek a titokzatos erőnek a szé-kelye nem a föld középpontjában van, hanem a földközéppontja az egy vonzásnak, amelyet min-den anyagrészecske a világűrben egymásra gya-vorol, amikor is minden tömegrészecske, a mási-ka olyan erővel vonzza, amely olyan mértékben nagy, mint amilyen mértékben növekedik távol-ságának a nézete.

A törvények, amelyek az erőnél, villamosság-tal, fénynél és melegnél uralkodnak, ma ismere-tesek. Epigy meg vannak a kémia (vegytan), a biológiának és fiziologiának (élettan) a maguk

külön törvényei. A tudományos formulák, ame-lyekkel a tudósok ugyanazt fejezik ki, csak any-nyiban törvények, amennyiben természeti jelen-ségeket magyaráznak és írnak le. A törvény egy szabályozó rendelkezést foglal magában, amely szerint a természeti törvény végbe megy.

Ezek a tudományos formulák természetesen semmi befolyást sem gyakorolnak magukra a tör-vényekre, csak azok állapotát és jelenségeit álla-pítják meg. A természeti törvények erőket mu-tatnak, amelyek célt és irányt mutatnak és a mozgás vagy tevékenység bizonyos állandó mód-ját okozzák; jelent ez épúgy változatlan egyen-letes mozgást, amely az irányadó törvénynek a hatása. Sem az anyag, sem az energia nem tudja önmagát irányítani, hanem fölülük rendelt tör-vények uralma alatt állanak, amelyek emberfeletti bölcsességükben csak az isteni gondolkodás ki-folyásai lehetnek. Mert elképzelhetetlen az a lehe-tőség, hogy egy ilyen csodálatos egymásbaillesz-kező berendezés, mint amilyen a világmindenség, nem volna más, mint egymásraható anyag és erő-nek a produktuma (az eredménye). Látjuk, hogy ezek, ahol magukra vannak hagyatva, mindig csak rombolnak, de sohasem építenek.

A gondolkodási-és akaratérővel föl nem ruhá-zott élő lényeknek bizonyos irányban való ter-mészetes törekvés, kettős okból törvényként jelöl-hető meg: 1. mert a tevékenységre nézve döntő jelentőségű és mert ezt ellenőrzi, tehát az oktalan lényeknél azt veszi át, ami tulajdonképpen az eszes lényeknél a törvényt magában foglalja; 2. mert tényleg és igazán egy értelmes törvényhozó aka-ratnak a kifolyása és hatása.

„A törvény egy intézkedésnek a vezérfonala és mint minden intézkedés egy gondolkodó és ön-tudatos lényre kell, hogy visszavezettség. Ez a lény pedig a fenséges, az örökkévaló, a minden dolgok teremtője és rendezője — a mindenható Isten. Azt lehetne mondani, hogy a teremtesek lényegébe behelyezett erők maguk a törvény, az örökös kormányzó akaratának a kifejezése, aki a teremtményekben hat és a biztos cél felé vezet, még pedig nemesak merő külső befolyások által,

hanem a beléjük oltott hajlamokkal és ösztönzésel." — Katholikus Enciklopédia.

Fordítsuk figyelmünket az emberre; amíg esodálatos értelmi erővel tényleges megfigyelés által ezeket a törvényeket és azok hatásait kikutathatta, maga is egy hatalmas törvény alatt áll, amelyet senki ember fia sem nem gyengíthet, sem nem fokozhat; ez az átöröklés törvénye. Elvitathatatlan tény, hogy az évszázadok folyamán a megszámlálhatatlan milliónyi emberből egyetlen egy sem kérdeztett meg azon véleményét illetően, hogy akar-e a földre jönni és itt élni vagy nem.

Az átöröklés e törvénye alatt az ember teljesen tehetetlen. A világtörténelmet áttekintve azt látjuk, hogyan léptek ki a népek a szintérré, hogy azután más, életerősebb népeknek adják át a helyeiket. Nemzetgazdagság nemzeti hanyatlásra vezetett, fényezésre, romlásra, a szabadsággal való visszaélésre, kicsapongásra. A romlottság és féktelenség pedig szellemi és erkölcsi zűlléshez vezet, amit már az a tény is megvilágít, hogy már odáig jutottak a dolgok, hogy korunk szellemi vezérei a hiányzó összekötő tagot keresik, amely az embernek a majomtól való leszármazását, illetőleg az őssejtől való fejlődést bizonyítaná, noha az emberrelét problémája, teremtésének régi, tiszteltreméltó okmányában oly tisztán és világosan van e szavakkal leírva: És mondá Isten: Teremtünk embert a mi képünkre és hasonlatosságunkra... Teremté tehát Isten az embert, az ő képére, Isten képére teremté őt. (1 Mózes 1:26, 27). És így megy ez tovább, még mindig előtérben áll a természettudományi kutatásnál az embernek az állatországhoz való viszonya és az ember legalsóbb határvonala körül még most is nagy vita folyik. Azonban mostanáig megghiusultak az összes kísérletek, amelyek az embert és a majmot a legközelebbi rokonságba akarják hozni.

A történelem folytonosan ismétlődik; minden nemzedék hozzájárult az emberi nem gyengeségéhez és hanyatlásához, úgy, hogy a mai nemzedék a hanyatlás és elfajulás egész terhét kell viselje, amely alatt összeomlás fenyegeti. Az örültek házai, kórházak, javítóintézetek, fogházak és a szaporodó bűnözés e tekintetben borzalmas bizonyosságot tesznek.

Az első ember és a mi mai nemzedékünk között óriási különbség van: az előbbi teljes életerőben kezdte az emberi pályafutást, míg ellenben mi, ezt legyengült, kimerült, összetört állapotban, nyomorban és lezűllésben zárjuk le.

Elhhez a szomorú képhez jön aztán még egy másik tényező — a jogok követelése. Egy kiváló német író mondotta egyszer: „Hogyha minden ember ragaszkodna az őt megillető jogokhoz, akkor a világ valóságos pokollá lenne. Sztrájkok, kizárások, felkelések, mindig a jogok követelésének a következményei. Azonban mindezek dacára folytonosan érvényesül az átöröklés megváltozhatatlan törvénye. Minden egyén a küzdelem mindkét oldalán alá van neki vetve,

a magas társadalmi állásban lévő emberek csak úgy, mint a szolgák és munkások. Nem ismer ez a törvény sem pártot, sem osztálykülönbséget. Emellett a fogalmak és nézetek általános zavar is lényegesen megnehezíti az egész helyzetet. Egyesek a szocializmusban látják az üdvösséget; mások a népszövetségtől várják a megváltást; egyesek katolikusok, mások protestánsok, ezekhez járulnak azután a keresztyén tudósok (?), spiritiszták, a teozófusok, stb. seregei. De milya okból hisznek az emberek egyáltalában ilyen elméletekben és tanításokban? Ennek oka bizonyára abban a halvány reményben, keresésben, tapogatózásban rejlik, hogy egy kivézet ösvényt találjanak e zavarból és sötétségből egy jobb idő napfényére és ezért mindenki a maga „hitét“ tartja az egyedüli mentségnek. Értelme ember nem csatlakozik egy elmélethez, vagy egy vallási rendszerhez, ha azt tudja róla, hogy reá és övéire nézve ártalmas lehet. Nem él más olyan ember a földön, aki ne keresné az élet viszonyokat és ne tapogatózna és ne keresné a megszabadulást és a megváltást a sok nyomasztó tehertől.

Jó jel, ha valaki bizalmát és hitét valami okodologba helyezi; mert amíg az ember hinni tud addig reményt táplál magában. Azonban má nincsen messze az idő, amikor milliók be fogják látni, hogy vallott és hitt elméleteik egyáltalán nem hozzák meg azt, amit vártak — és akkor megtörténik majd, hogy a hit és a remény kétségbeesés és reménytelenség sötétségébe sülyednek. És ekkor mi marad még a szegény embernek? A remény szövéténeke kialudt, hirt nem tud többet, mert a tények szerint rég vallott hite tévesnek bizonyult és most kész kardal és fegyverrel küzdeni, nincs több veszítévalója, anarkistává lesz.

Itt is hat az átöröklés törvénye. Vagy mindenféle hitű ember van ennek a kemény törvénynek alávetve, vagy senkisem. De ki a felelős? Nem azok-e, akik hamis hitet ébresztettek benne, egy olyan hitet, amely csalódáshoz vezet?

Bár a mai ember a minden idők nyomorában és bajainak összerthét kell hogy viselje, legkárabbí őseivel szemben mégis van egy előnye: mert most birtokában van egy drága kincsnek nevezetesen a nemzedékek 6000 éves ismeretének és tapasztalatainak. Azonban a rajta uralkodó és a benne ható átöröklési törvény folytán képtelen ezeket a vívmányokat úgy alkalmazni, hogy a posványból, amelyben benne van, kiválgódhessen. Am, mit jelent az átöröklés törvénye, mily módon érvényesül és milyen végcélhoz vezet. Noha az emberiség nagy része elveti Bibliát, ez azonban azon a törvényen mit sem változtat. A tévedés, minden valótlanság, minden emberi okoskodás matematikai (számítás) sorrendben mulnak ki. A jogok követelése továbbra is fönnáll és a szegény világ elérkező leleményességének végéhez a maga délibáb

elméleteivel, filozófiájával és szörszálhasogató okoskodásaival.

Mily komoran nehezedik az isteni látnok által előre megmondott sötétség az emberekre! (Ésaiás 60:2) De annál fényesebben kiragyg a reménysugár a sötétség éjszakájából, a ragyogó, sokat ígérő hajnalcsillag, amely az igazság napjának közeli felkeltét hirdeti. (Mal 4:2) Ez a fény embert lényt sohasem fog félrevezetni. Mindjárt vége az éjszaka hatásának, minden keserűség-

nek, minden csalódásnak és dereng az öröm arany hajnala. A Szentírás röviden és velősen magyarázza meg ennek az átöröklési törvénynek a hatását és következményeit ezekkel a szavakkal: „Én az Úr, a te Istened féltónszerető Isten vagyok, aki megbüntettem az atyák vétkét a fiakban, harmad és negyediziglen, akik engem gyűlölnék, de irgalmasságot cselekszem ezeriziglen azokkal, akik engem szeretnek és az én parancsolataimat megtartják”. — 2. Mózes 20:5, 6.

J. D.

A MITHOLOGIA ÉS A BIBLIA

(Folytatás és vége)

Mivel a szarv a hatalom régi jelképe, ezek az asszír bikák, noha emberfejűek, mégis szarvakat mutatnak a homlokukon. Az ok, hogy miért használták a szarvat a királyi tekintély és hatalom jelképeként, a Layard által Babilonban kiásott szobrok után ítélve, Nimród-nak, mint nagy vadásznak a bátorsága volt. Layard *Ninive és Babilon* című művében bemutat egy fametszetet, mely az asszír Herkulest (azaz „Nimródot, az óriást”, miként a Septuaginta Mózes I. könyvének a fordítása nevezi) ábrázolja, amint fegyver nélkül támadja a bikát. Miután a bikát legyőzte, szarvait győzelmű jelvényként a saját fejére teszi bizonyítékául nagy erejének, hogy képes egy ilyen erős állattal megküzdeni. Így megkoronázva a fametszet azután úgy ábrázolja, amint egy oroszlánnal, az állatok királyával száll szembe. Ez magyarázza meg azt a régi szokást a keleti népeknél, hogy királyaik és főnökeik szarvakat viselnek a fejükön hatalmuk és tekintélyük bizonyosságául.

A SZATIROK ÉS PÁN ISTEN

Eusébius krónikájának örmény fordításában Ninus az első az asszír királyok listáján. Ez egybevág a Nimród-ról szóló szentirati feljegyzéssel, amely azt mondja róla, hogy az első volt, aki hatalmassá lett és aki első volt, akinek országa volt. Ferekides szerint Kronos vagy Szaturnusz volt „az első mindazok között, akik valaha koronát viseltek.” Ime tehát egy újabb bizonyíték, hogy Kronos vagy Szaturnusz volt Nimród. Ez magyarázza meg, hogy miért ábrázolták a görög Bacchuszt, mint aki szarvakat hord és miért beszélnek róla gyakran úgy, mint a „bikaszarvu”-ról. Apolló, akiről azt láttuk, hogy szintén azonos Nimróddal, az Orpheusi Himnuszokban úgy szerepel, mint a „két-szarvu isten.” Bacchusz társait Szatiroknak hívták, akikről azt mondják, hogy „táncoltak vele” és tudván, hogy ki volt Bacchusz, könnyű meglátni, hogy az ő társai a Szatirok voltak csakugyan azok „a hatalmasok”, akiknek Nimród volt az Uruk. Általánosan elismert dolog, hogy Pán volt a Szatirok feje. Nos hát Szatir csak éppen más alakja a Szatur vagy Szaturnusznak, amely annyit jelent, hogy „rejtett.” Pán volt tehát az első a Szatirok vagy a rejtettek között. Mikor Nimród vagy Ozirisz erőszakos halállal mult ki a vezető ember ítéletének eredményeként, nagy riadalom támadt az ő követői között, akik nyomban elrejtőzködtek, innen a pán-ik szó eredete, amely nagy, titelen félelmet, rémületet jelent. Plutarchos, azon ha-

tást illetően, melyet Ozirisznek Typho (Set vagy Sém) által való megöletése kiváltott, ezt mondja: „Az első, aki tudomást szerzett a királyukat ért balesetről, a Pánok vagy a Szatirok voltak, akik Kemnisz körül laktak; és mivel ők nyomban elterjesztették a hírt az emberek között, ezért az első alkalmat szolgáltatták a pánikszerű rémület — szavakra.

AZ ÖRDÖG TISZTELETE

A Kronosz névből ered a „korona” szó; és az általánosan ismert korona, amely az európai fejedelmek fejét ékesíti, még most is a régi keleti királyok szarvaira emlékeztet. Plutarchos mondja, hogy a rómaiak Kronoszt földalatti és pokoli istennek tekintették. „Ausonius”-ban is olvassuk: „Szaturnusz nem az égi, hanem a pokoli istenek közé tartozik.” Plutót is a „pokol istenének” nevezik; és ennek a névnek is ugyanaz a jelentése, mint Szaturnusznak, ez is azt jelenti, hogy „rejtett”, mert Plutó a Lut „rejtteni” szóból ered, amely az egyiptomi határozott névelővel összeolvasztva Plut-ot ad. Ugy Wekinson, mint Bunsen, kimutatják, hogy Ozirisz Egyiptomban „Hadesz királya” vagy Plutó volt. Hadesz, miként azt mindnyájan jól tudjuk, a „rejtett állam.” Tényleg azonban Plutó vagy Szaturnusz nem volt senki más, mint az Ördög megtestesítője, aki a kigyó alakjában rejtőzött el, mikor az ember bukasát okozta az Éden kertben és aki azóta mindig a hazugságai mögött bujt el. Nagyon különös, hogy az ördög népies ábrázolása szarvakkal, patákkal és farkkal, teljesen megfelel annak a szobornak, amely az oroszlánnal való harcában ábrázolja, mert ezen a hieroglifen nemcsak annak a bikának a két szarvát viseli, melyet előzően legyőzött, hanem hátsó lábait és a farkát is. Auld Horne a népies név, mely alatt az ördög a régi időkben Skóciában volt ismeretes. A Szatirok is félig állatok voltak a kecske szarvaival, hátsó lábaival és farkával. A kecskéhez hasonló Szatiroknak az ördöggel való kapcsolata a héber szá'yr szóból ered. Ez a héber szó a 2 Krón 29:23 versben „bak”-kal van fordítva. „Azután előhozák a bűnért való bakokat (sza'yr)”; 3 Mózes 17:7 versben pedig ördögnek van fordítva; és szatiroknak Ésaiás 13:21 versében. „És olyan lesz Babilon, mint ahogy elpusztítá Isten Sodomát és Gomorát... és szatirok (magyarban bakok) (sza'yr) szökdelnek ott.”

A „misztériumok” rendszere megkivánta, hogy minden szertartás stb. gondosan titokban tartassék. Ezek-

kel kapcsolatban mindennek jelképe és rejtett értelme volt és a beavatottaknak halálbüntetés terhe mellett tilos volt a dolgok igazi természetét feltárni. Heródotus, aki be volt avatva az egyiptomi misztériumokba, megmondja ezt, mikor Pán istennek bakhoz hasonló külsejére utal. Ugyanis ezt mondja: „Nem mintha ők (a beavatottak) azt hinnék, hogy neki (Pán-nak) tényleg ilyen alakja volna; ők a többi istenhez hasonlóan gondolják; azonban az oka (az ő bakhoz hasonló külsejének) összefüggésben lévén a vallással, azt nem szabad megmagyaráznom.“ Azonban „a sötétség rejtett dolgai“ most már napfényre kerültek a felvilágosodás ezen idejében (a Millenium kezdetén) és mi tudjuk, hogy a Szatirok bak részének misztikus oka az ő pánikjokkal és *hirtelen futásukkal* van kapcsolatban, hogy elrejtsek magukat főnökük erőszakos halálának a hallatára; mert „Berkha“ a „futó“ szó szintén „bakot“ jelent. Pán istennek, a Szatirok fejének egyik jelzője volt Capricornus — ami „kecskeszarvut“ jelent.

A NAP- ÉS TŰZIMÁDÁSNAK AZ EREDETE

Nimródnak, Szemiramisz fiának kaldeusi neve Zoroasta volt, amely zero „a mag“ és asta „az asszony“ szavakból van összetéve. Azonban az asta szó „tüzet“ is jelent, úgy, hogy zero-asta „az asszony magja.“ Zoroasztesz vagy Zoroaszter lett a tűzimádók fejének jól ismert neve. A világtörténelemben a leggyakrabban a baktriai Zoroaszterre történik utalás, azonban teljesen tisztázva van, hogy az első és nagy Zoroaszter asszíriai vagy kaldeusi volt és hogy ő volt Babilon bálványrendszerének a megalapítója. Halála után az *istenített* Nimródról az a monda kelt szárnyra, hogy „a tűzből“ született és mint ilyenben, a nagy napistent, a Baált tisztelték. Antiochiai Theofilus azt mondja, hogy Kronost, aki, amint láttuk az istenített Nimród volt, keleten a Bél vagy Baál nevek alatt tisztelték.

Nimród volt az első babiloni király és azért a kis Molech először van alkalmazva, mert „Molech“ „királyt“ jelent. Most már megértjük, hogy miért mondja a Szentírás, hogy Molech vagy Moloch volt a tűz rettenetes földi helytartója Baálnak, a napistennek. Jeremiás 32:35 versében olvassuk: „És magaslatokat emeltek a Baálnak, a Ben Hinnom völgyében, hogy megáldozzák fiaikat és leányaikat a Moloknak, amit nem parancsoltam nekik és még csak nem is gondoltam, hogy ez utálatosságot megeselekedjék, hogy a Judát vétekre vigyék.“ Azt állították, hogy a tüzőn való átmenés megtisztulás céljából történt és ez valószínűleg kiengesztelte a szülőket, akik gyermekeiket a Moloknak áldozták. Ezek abban a csalódásban voltak, hogy a tűz, amely a kicsinyeket elemésztette, egyben tökéletesítette is őket és alkalmassá tette őket a jövő életre. Tammuz isten, aki Nimróddal azonos és akiért Izrael asszonyai évenként jajgattak, (Ezékiel 8:14) valóban kapcsolatos a tűzimádással és az ezáltal való megtisztulás gondolatával, mert a Tammuz név *tam*-ból ered, ami annyit jelent, mint „tökéletesíteni“ és *muz*-ból, aminek jelentése „égetni“, égetés által tökéletesíteni. Kétségtelen, hogy ez az eredete a Purgatoriumnak nevezett képzeletbeli hely-

nek, amelynek tüze a pápaság szerint szükséges az emberek lelkének a *tökéletesítésére* és azon bűnköltől való megtisztításra, melyeket magukkal visznek a láthatatlan világba. A tévedést eleinte természetesen a Sátán hazugságában való hiszékenység idézte elő, nevezetesen, hogy nincs igazi halál, hanem, hogy a lélek független és halhatatlan és hogy tovább él szellemi világban a test halála után. Azok, akik hisznek az isteni igazságban, védve vannak ettől a nagy tévedéstől, mert tudják, hogy a halottak megmaradvák koporsóikban a feltámadás dicső hajnaláig. Mennyire megcsalott a szegény világ!

Jeremiás 19:5, 6 versében olvassuk: „És magaslatokat építének a Baálnak, hogy megégessek fiaikat a tűzben égáldozatul a Baálnak, amit én nem parancsoltam, sem nem rendeltem és amire nem is gondoltam. Azért imé eljönnek a napok, azt mondja az Úr és a hely nem nevezetik többé Tófetnek, sem Ben Hinnom völgyének, hanem öldöklés völgyének.“ A „Tófet“ név, amellyel a Ben Hinnom völgyét nevezték el, vagy a Gyeheennát, ahogyan azt az új szövegesség nevezi, a „tof“-ból ered, amely Ésaías 30:32 versében „dob“-bal van fordítva. Baál papjai a dobok lármájába fullasztották bele azoknak a gyermekeknek a jajgatását, akiket a rettenetes Molochnak feláldoztak. Ezen utálatosság miatt átkozta meg az Úr a Hinnom-völgyét és ezen átok tudatában beszélt Jézus erről a völgyről, amely képletesen ábrázolja a jelképes „kénytűzes tavat“, a második halált, amely a Sátán és mindazok fognak bedobadni, akik őt követik Krisztus Milleniumi uralkodásának a végén. A büntetés, amely a Sátánt, a Moloch kegyetlen tisztelőt a szerzőjét fogja érni, mintha meg volna járvendölve Ésaías 30:27-33 versekben Nimród asszír király leple alatt, akiről láttuk, hogy ő volt az Örök közvetlen képviselője. Ez a hely így szól: „Imé az Úr neve jó messziről, haragja ég és sötét gomolyg füstje, aikai rakvák haraggal és nyelve, mint emészti tűz... Mert az Úrnak szavától megretten Asszír, veri azt akkor vesszővel. Mert készen van a szőnyeg tűzhely (Tófet, Hinnom völgye vagy a Gyeheenna) régen készen áll az már a királynak is, mélyen és szélesen csinálta azt, máglyájában tűz és fa bőven az Úr fuvallata gyújtja meg azt, mint kénkőves kőtak.“

Eppen úgy, miként a Gyeheenna völgye, amely Jeruzsálem déli oldala mentén van, a Szentírásban a második halál jelképeként fordul elő, amelyből nem lesz feltámadás, azonképpen a Jozafát vagy a Kedem völgye, amely a város keleti oldala mentén van, az első Adámi halál jelképeként fordul elő, amelyből való feltámadás biztosítva van Jézus Krisztus váltásáldozata folytán. A zsidók és a mohamedánok is főrón óhajtiák az ezen völgyben való elégetésüket, mert azt hiszik, hogy a feltámadás és végső ítélet nem lesz. (Joel 3:1, 2; 12-14) A Jozafát völgye valószínűleg a „száraz csontok völgye“, melyről Ezékiel 37 fejezetében van szó.

Baál papjainak Illyés által való megpróbáltatásáról szóló történet (1 Királyok 18:17-40) mutatja, hogy erős gyökeret vert a Baál tisztelete ebben az időben Izraelben. Illyés merészen előlépett és így kiáltott: „Meddig sántikáltok kétfelé? Ha Jehova az Isten...“

vessétek őt; ha pedig Baál, kövessétek azt.“ Az Ilyés által javasolt próba arra nézve, hogy ki volt az igaz Isten: Jehova vagy Baál, a tűz által való felelet volt és a nép beleegyezett abba, hogy ez jó próba lesz, mert Baál volt a nap vagy tűzisten és mi lehetett ésszerűbb, mint tűz által való feleletet várni tőle? A próba Jehova nevét igazolta, mire a Baál 450 papját megölték. Ilyés bátor cselekedete, hogy megszabadította az országot a Baál-imádóktól, kiszámíthatatlan áldást hozott a népre. A Baál tisztelete sokkal borzalmasabb vallás, mint amennyire azt még a gyermekek elégetése miatt is el lehetne gondolni; mert épp úgy, mint ahogy a Mózesi törvény megkövetelte, hogy a papok egyék meg a nép által áldozatul felajánlott állatok egyes részeit, (IV Mózes 18:9, 10) azonképpen Baál papjai megették a Molochnak hozott emberáldozatok egyes részeit. Ez mutatja az emberevők megjelölésére szolgáló *kannibál* szó eredetét. Kaldeusi nyelven „pap“ az „kanna“ ugy, hogy „Kanna-Baál „Baál papját“ jelenti, így lett belőle *Kannibál*. Köz tudomásu dolog, hogy a régi Mexikóban a napimádó papok kannibálok voltak.

Mennyire felvidul majd a szegény, szenvedő emberiség, mikor Krisztus, az *igazi* „Napja az Igazságosságnak“ feltámad gyógyulással. (Malakiás 4:2) Mily ellentéte minden gonoszság e kegyetlen „napjának“, amely feltámadt halállal! Malakiás utalása a nap „szárnyaira“ nyilvánvalóan az egyiptomi és asszírjai napisten jól ismert jelképéből ered. Ezekben az országokban a régi templomok és sirbontok ajtaja felett ott látható a napisten képe, egy kerek paizs és messzire kiterjesztett szárnyak alakjában.

A nappal, mint a nagy tűzistennel kapcsolatos volt a kigyó. Owen mondja: „A kezdetleges világ mitológiájában, a kigyó általában jelképe a napnak.“ Egyiptomban a nap leggyakoribb jele egy pajzs egy kigyóval körülövezve. A kigyó és a nap kapcsolatának eredeti oka az lehetett, hogy valamint a *fizikai* világ a naptól kápja a világosságát, azonképpen a kigyót tartották a *szellemi* világ nagy megvilágosítójának azért, hogy megismerteti az embereket a jóval és a rosszal. Ez természetesen, mint minden bálványimádás, az igazság teljes kiforgatása; azonban arra szolgál, hogy megtudjuk, hogy a napisten azonos a Sátánnal. A Jelenések 12:3 versben a Sátán nagy törös sárkánynak“ vagy „tüzes kigyónak“ van nevezve. Parsamás megmondja nekünk, hogy a görögöknek a sárkány csak egy nagy kigyó volt.

SZEMIRÁMISZT TÖBB NÉV ALATT TISZTELTÉK

Épp úgy, mint ahogy Nimródot napnak tekintették és a Baál „a menny urának“ a nevét kapta (mert a Baál szó urat jelent), azonképpen Szemirámiszt, mint szintén „istenítettét“, ugy tisztelték, mint Hol-
 t mint „az ég királynőjét“. Athanagoras és Lucianus szerint Szemirámiszban a szíriai istennőt, Ashtar-
 tisztelték. Ez a szíriai istennő Ishtar név alatt is
 is ismeretes és Ishtar névből ered az Eszter név.
Bibliai Szótárában „Astotheth“ cim alatt ezt
 mondja: „Ennek az istennőnek Baállal vagy Béllel
 való kapcsolatából természetesen arra kellene kö-
 netkeztenünk, hogy ő az Asszírjai Pantheonban volna

található és az Ishtar név tényleg világosan megállapítható Asszírja nagy isteneinek a sorában. Nincsen semmi okunk arra, hogy kételkedjünk abban, miszerint ez az Asszír istennő az ó-szövetségbeli Ashtaroth (vagy Ashtaroth) és a görögök és rómaiak Astartéja... Egészen bizonyos, hogy Astarte tisztelete azonos a Vénus (vagy Aphrodite) tiszteletével.“

Layard azt mondja, hogy Hieropolis szíriai templomban Astartét „ugy ábrázolták, amint egy tornyokkal koronázott orszálon állott.“ Maga az Astarte név annyit jelent, mint „az asszony, aki tornyokat csinált“, lévén összetéve két szóból: „Asht-tart.“ Asht asszonyt jelent és általánosan hiszik, hogy a „tart“ a héber „Tr“, amelynek kétféle jelentése van, ugymint: „körüljárni“ és „kereknek lenni.“ Ebből ered a görög szó „turit“, ami gömbölyű tornyot jelent. Asht-turit tehát, ami ugyanaz, mint a héber „Astotheth“ betű szerint annyit jelent, mint „az asszony, aki tornyot csinált“ vagy „egy *kerítés* falat. Ovidius említi, hogy általánosan volt a hit, hogy Szemirámisz „téglafallal vette körül Babilont.“ Azonban semmi szükség, hogy elhiggyük, hogy Szemirámisz építette Babilon összes építményeit; az ok, hogy miért nyerte ő el a város megerősítésének a dicsőségét az volt, hogy az idők folyamán előtérbe került a régi bálványimádóknál és ezért tulajdonítottak neki minden erényt és jellemvonást, amely tulajdonképpen tényleg fiára, Ninusra vonatkozott, vagy legalább ugy képzelték, hogy reá vonatkozik. Szemirámiszt, mint Rheát vagy Cibélet is imádták, mint „az istenek anyját“ és mint ilyen, mindig ugy van ábrázolva, mint aki bástyaszerű nagy tornyos koronát hord a fején. Ebben a tekintetben az efézusi Diána pontosan hasonlít Rheára, mert Diana szintén tornyot viselő istennő volt. Tehát az efézusi Diana pontosan egy Szemirámiszsal; mert Szemirámisz ugyanaz, mint Artemisz istennő és tudvalevő, hogy Artemisz volt Diana. A római Diána egy ijjat hordó vadász nő volt. Ilyen minőségben kiegészítője volt Nimródnek a „hatalmas vadásznak.“

Az „istenített Szemirámisz általános imadására különféle nevek és címek alatt a keleti népeknél különösen felhívják a figyelmünket a Csel. 19:23-41 versei: „Nagy az Efézusiak Diánája“, kiáltotta a sokaság, „akit egész Ázsia és az egész világ tisztelt.“ Figyelemreméltó tény, hogy ezt a nagy istennőt most is itt, miközöttünk imádják, a pápai „mennyek királynője“ az ugynevezett „Szüz Mária“ személyében, akinek képe mindenütt ott van. A római Szüz Mária egy kedvelt képe ugy ábrázolja őt, mint aki egy nagy gömbön áll, mely kék színű és csillagokkal van behintve. Fején nehéz arany korona nyugszik. A gömb az ég kék boltozatát akarja jelképezni, maga a *korona* asszony pedig valószínűleg a holdat képviseli, mint az ég királynőjét, vagyis Astartét vagy Ashtaroth-t. Oldalán tartja a gyermeket, amely szintén meg van koronázva és aki kisebb csillagokkal behintett gömbön áll. Ebben a kapcsolatban nyilvánvalóan a napot képviseli, az ég *királynőjét* vagy *urát*, vagyis Baált (gondoljunk arra, hogy a Baál szó urat jelent). Egy másik ismert alakja a pápai „Istenanyának“ ugy mutatja, ami felhőkön áll (néha gömbön) egyik lábával eltámassza a kigyó fejét és holdsarló van a la-

bán. A holdsarló a jólismert jelvénye Astarténak vagy Aththoreth-nek; a holdsarló *szarvai* leplezve sejteti *hatalmát*, amely őt, mint az ég *királynőjét* megilleti. A pápaság azt mondja, hogy nem az asszony *magjának*, hanem magának az asszonnak kellett a kigyó fejét szétzúzni. Tekintet nélkül az isteni törvényekre, a meghamisított egyház a kigyó isteni elítélését így adja vissza: „Ó (tudniillik az asszony) a fejedre tapos, te pedig annak sarkát mardosod.“ Ebben a tekintetben „Nagy Babilon istennője“ csak a régi babiloni típusa után van mintázva, mert noha eredetileg azt mondták, hogy Nimród taposott a kigyó fejére, későbbben az ő anyjának tulajdonították e nagy tett dicsőségét. Noha eleinte Szemirámisz magas állását a karjai között lévő gyermekének tulajdonított isteni jellemből származtatta, a végén mégis valósággal elhomályosította a fiát. Eppen úgy a Nagy Babilonban a Madonna az, aki minden imádás tárgya és akihez általában kéréseket intéznek. Mily szatíra, ha az ember elgondolja, hogy a Sátán annyira elvakította ezt a szegény világot, hogy egy *nem létező* asszony imádására szedetett rá.

Az Úr nagyon helyesen tiltotta meg a népének, hogy képeket csináljon és azok előtt meghajoljon, „amelyek nem látnak, nem hallanak és nem tudnak.“ (Dániel 5:23; Zsoltár 115:4-8) Nagyon nehéz volna megérteni, hogy egy ilyen nagy csalódás miként válhatott annyira általánossá, hogyha nem tudók, hogy a Sátán „e világ istene“ és hogy mellette van még a démonok egész légioja, akik arra törekedtek, hogy mindenféle uton-módon megszemélyesítsék a halottakat, felkarolván a Sátánnak azt a hazugságát, hogy nincsen halál. (1 Mózes 3:4) A Zsoltár 106:37 versében olvassuk, hogy a zsidók, mikor a Baált vagy Molochot szolgálták, tényleg feláldozták fiaikat és leányaikat az ördögöknek — a démonoknak és a Zsoltár 96:5 versében pedig ezt olvassuk: „Mert a nemzeteknek minden istene bálvány.“ Pál apostol az 1 Kor. 10:20 versében ezt mondja: „Mondom tehát, hogy amit a pogányok áldoznak, az ördögöknek áldozzák — a démonoknak.“

A CSILLAGIMÁDÁS EREDETE

A bálványimádó népek csillagimádása épp oly erősen volt szokásban, mint a Nap- és a Hold imádása. A mithologia Nimródöt és Szemirámiszt egyes csillagzatokkal azonosítja. Perzsa feljegyzésekből határozottan tudjuk, hogy Nimródöt halála után Orion, a hatalmas vadász név alatt „istenítették“ és „a csillagok közé helyezték.“ A Szűz csillagzatot a legtanultabb csillagászok szerint Ceres-nek ajánlották fel, aki, amint azt láttuk, azonos volt az egyiptomi Izisz-szel és ezért ugyanaz volt, mint a babiloni istennő, Szemirámisz. A Zodiákus csillagzat minden jeleit és a többi csillagzatokat és csillagokat a különféle istenekkel és ezekkel a kapcsolatos eseményekkel hozták összefüggésbe a káldeai csillagjósok által. Az Úr különösen megparancsolta az izraelitáknak, hogy semmi szín alatt se imádják a képeket, a napot vagy a holdat vagy a csillagokat azon lealacsonyító befolyásnál, amelyet ez rájuk gyakorolna, épp úgy, mint a pogány nemzetekre. 5 Mózes 4:15-19 versekben olvassuk: „Órizzétek meg azért jól a ti lelketeket... hogy el ne

vetemedjetekek és faragott képet, valamely bálványféle alakot ne csináljatok férfi vagy asszony képére képére valamely baromnak, amely van a földön, képére valamely repdeső madárnak, amely röpköd a levegőben, képére valamely földön csúszó-mászó állatnak, képére valamely hálnak, amely van a föld alatt lévő vizekben. Se szemeidet fel ne emeld az égre, hogy meglásd a napot, a holdat és a csillagokat az égnek minden seregét, hogy meg ne tántorodj és le ne borulj azok előtt és ne tiszteljed azokat.“ A zsidó nép mégis gyakran szegte meg az Úr parancsát. 2 Királyok 22. és 23-ik fejezetben olvassuk, hogy Jósias király, miután meghallotta a Mózes törvényéről szóló ujjonnan felfedezett könyvnek a szavát, megtisztította az országot a bálványimádástól: „És kiirtá a bálványokat is... és mindazokat is, akik Baálnak, a napnak, holdnak, égi jeleknek és az egész mennyei seregnek tömjéneztek.“ (2 Kir. 23:5) Isteneknek és istennőknek a csillagokkal való azonosítása a babiloniaiaknál utánzata az igazán „istenített halandóknak“ Jézus Krisztusnak és a dicső egyháznak mert 1 Kor. 15:41, 42 versekben olvassuk: „Más napnak a dicsősége és más a holdnak dicsősége és más a csillagok dicsősége, mert csillag, a csillagtól különbözik dicsőségre nézve. Eppen így a halottak feláldozása is.“

DAGON HALISTENNEK AZ EREDETE

Az Úrnak az ő népéhez intézett azon figyelmeztetése, hogy ne csináljanak képet valamiről, ami a halhoz hasonlít, arra enged következtetni, hogy ilyesmi lehetséges volt. Layard tanár Ninivében végzett ásatásai alkalmával egy halistennek a faragott képét fedezte fel, amelyet Dagonnal azonosított, a filisztesz istenével, kik azt a babiloniaiaktól vették át. Sámuel 5:1-5 versekben olvassuk, hogy a filiszteszok megfogták Isten ládáját és bevivén azt Dagon templomába, Dagon mellett helyezték el. Másnap reggel Dagon úgy találták, amint arccal leesett az Úr ládája előtt és felvevék Dagon és ismét helyreállították. Másnap pedig másnap korán reggel felkelének, imé Dagon ismét leesett arccal a földre az Úr ládája előtt és Dagonnak feje és két keze-feje letörve a küszöbön valának, csak Dagon dereka maradt meg. Ennek okáért a Dagon papjai és mindazok, kik a Dagon templomába járnak, nem lépnek a Dagon küszöbére. Asdódban mind e mai napig.“ És itt felhívjuk a figyelmet Sofoniás 1:9 versére: „És megfenyitem mindazokat, akik küszöbön ugrál ama napon.“ A filiszteszok az a küszöbön ugráltak, amelyen Dagon istenük elvetette a fejét és a kezét és Sofoniásból kiténik, hogy egyes zsidók, akik elhagyták az Urat, Dagon imádták és iránta való hódolatukból a küszöbön ugráltak. Berossus leírva a halistent, ezeket mondja: „Haltest volt, azonban a halfej alatt emberfej volt és farka volt egy nőnek a lába volt kapcsolva. Layard szobráról látjuk, hogy az alaknak kezei is voltak. Már meg kell jelenthetett az embernek és a hálnak ilyen különös összetétele? És mi vehette rá a babiloniaiakat, hogy ilyen különös tárgyat állítsanak fel a templomaikban és hogy azt, mint istent, imádják? Ha meg gondolunk, hogy egy kép egy hieroglif minden részének az a célja, hogy valami üzenetet közvetít

a nézőhöz, vagy hogy annak az istennek valami tulajdonságára emlékeztessen, akit a kép ábrázol, úgy megérthetjük, hogy ez a halisten olyan embert ábrázolt, aki bizonyos tekintetben a halhoz volt hasonló. Ugylátszik, hogy Nimród és Szemirámisz nemcsak isten, illetőleg istennő rangjára emelkedtek a „Miszteriumokban“, hanem, mint az istenek *Atyja* (Kronosz) és *Anyja* (Rhea) előhírnökei voltak számos „istenített halandónak.“

Dagon, a halisten senkit sem ábrázolhatott tökéletesebben, mint Ham-ot (vagy esetleg Noét), mert nem éltek-e ezek az emberek az özönvíz vizeiben, amely mindent elpusztított, „aminék orrában az élet lehellete vala“? Ebben a tekintetben tehát halhoz volt hasonló, mert sehol sem olvassuk, hogy a halak is elpusztultak volna az özönvíz által (1 Mózes 7:21, 22) Kétségtelenül ez lehet az eredete ennek a mithikus teremtsnek, melyet habnőnek vagy habfiúnak hívnak.

Az evangéliumi korszak nagy hitehagyott egyháza babiloniai eredetéhez hiven, valóban elfogadta ezt a halistent a maga szertartásában, mert a pápa bizonyos alkalmakkor fejdíszével arra emlékeztet, hogy ő Dagonnak közvetlen képviselője. Minthogy elengedhetetlen szabály volt minden bálványimádó vallásnál, hogy a főpap annak az istennek a jelvényeit viselje, akit tisztelt, úgy a Layard által talált szobrok mutatják, hogy Dagon papjai halhoz hasonló öltözetet viseltek. Valószínűleg ez az az „idegen öltözet“, amelyről Sofonias 1:8 versében van szó. Berosus azt mondja, hogy a Dagon képen az emberi fej a halfej alatt volt, Layard pedig kimutatja, hogy a papoknál a halnak az alakja *mitrát* (süveg) alkotott az ember feje fölött, míg pikkelyes legyezőszerű farka palásthoz hasonlóan hátraesett, szabadon hagyva az emberi lábakat és lábfejeket.“ Bizonyítékaink vannak arra nézve, hogy egy későbbi időszakban a pogány napok felhagytak a hal testével és csak magát a fejet használták süvegeként. A hal fejének széttátott állkapcsai, melyek az ember feje fölött voltak, pontosan ugyanazt a képet nyújtják, mint a pápa vagy a mai pápista püspök két csúcsban végződő mitrái. A Trimmen egy kiváló londoni építész és műtörténész, azt tapasztalta, hogy a kínai császár minden évben egy

bizonyos alkalomkor, mint nemzetének főpapja, egy mitrát visel, amely pontos utánzata a pápai mitrának.

Látjuk tehát ennek a Babilonban meghonosított bálványimádó rendszernek messze szétágazó befolyását. „A bűn e misztériuma“ valóban annyira megtévesztette az egész világot, hogy jól mondja a Szentírás, hogy a nemzetek részéggé vagy bolondokká lettek. Azonban Isten és Krisztus követői nincsenek megcsalva, mert „aki Isten szellemétől van irányítva, minden dolgot megkülönböztet (helyesen ítél meg), azonban ő nem különböztetik (nem ítéltetik meg helyesen) senkitől.“ Az „Istenesség Misztériuma“ ha nem hatolhat be senki más, hanem csak azok, akik be vannak avatva a szent szellem fölkenése által.

„Szem nem látta, fül nem hallotta, sem senki emberfia (a természetes ember) szívébe be nem hatoltak azok a dolgok, melyeket Isten azok részére készített elő, akik őt szeretik. Azonban Isten kinyilatkoztatta ezeket nekünk az ő szelleme által; mert a szellem minden dolgot átkutat, még Isten mélységes dolgait is.“ Legyünk hálásak, hogy a „Legmagasságosabbnak titkos helyén“ lakozunk. Nagyon keveseknek adatott meg, hogy megismerhessék Istent és Jézus Krisztust, akit ő küldött. Idézzük Jézus szavait, melyek Máté 11:25, 26 verseiben vannak elmondva: „Hálát adok neked Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a bölcsék és az értelmesek elől és a kisdedeknek megjelentetted. Igen Atyám, mert így volt kedves te előttem.“ Vajjon bizonyosak lehetünk-e, hogy azok közül vagyunk, akik be vannak avatva Isten titkaiba? Igen, mert János apostol mondja: „Tudjuk, hogy a halálból átmentünk az életbe, mert szeretjük a testvéreket.“ „Szeretve szeressük egymást: mert a szeretet Istentől való és mindenki, aki szeret, Istentől fogantatott és ismeri az Istent.“

Végül pedig, hogyha valaki további részleteket kíván „A korszak isteni terve Misztériumára“ vonatkozóan és nagy ellenmására „a bűn Misztériumára“ vonatkozóan, azt *Russell Bibliai Tanulmányok* szerzője I. kötetére utaljuk, melynek címe: *Isteni terv a korszakokban*. Megrendelhető az „Élet“ kiadóhivatalától, melyet az Örtorony Biblia és Traktátus Társulat adott ki.

AL-AK-SHA—A NAGY ORSZÁG

Vitus Behring dán utazó a róla elnevezett tengerrel és tengerszorossal egyidejűleg a hatalmas félszigetet — a mai Alaszkát is felfedezte, melyet az Inuit-Indianok (Északamerika sarki lakószai) Al-ak-sha-nak, azaz „nagy országnak“ neveznek.

Alaszka területe 590804 négyzetmérföld: tehát megközelítőleg olyan nagy, mint Anglia, Írország, Skócia, Wales, Hollandia, Belgium, Franciaország, Spanyolország és Portugália együttvéve.

Hogyha Alaszkát az Amerikai Egyesült Államokra tekintetnek, úgy délkeleti határa Savannát (Georgia), az Aleuti szigetek nyugati határa pedig Los Angeles-ig terjedne. Ennek a nagy országnak alig a felét lehetett földrajzilag felkutatni, és vannak nagy területek, melyeket még egyáltalában nem kutattak fel.

Az Aleuti szigetek, melyek az anyaországtól — Alaszka félszigetétől — 1000 mérföldnyire délnyugati irányban nyúlnak, a geologia tanúsága szerint, vulkánikus eredetűek. Tíz vulkán ott még most is folytonos működésben van. E szigetek növényzete csak bogycsokrokra és törpe legelőből áll, emellett azonban tarka virágzónyegek gyönyörködtenek a szemet. A természettudós pedig olyan vadállatokot és madarakat talál, melyek sehol másutt nem fordulnak elő: ezért ezek a szigetek igen érdekes és hálás kutatási területet nyújtanak.

Remélik, hogy az Aleuti szigetekben nem sokára egy szénállomást fognak felállítani, amely lényegesen meg fogja könnyíteni a hajózást a Japán és a Csendes-Oceán amerikai tengerpartjai között, mert ezáltal a

hosszu tengeri utra szükséges szénrakomány helyett több kereskedelmi árut vehet fel a hajó.

A Csendes-Oceán hajózási vonalai közel esnek az Aleuti szigetekhez még pedig azért, mert a föld belapulás a sarkokhoz közel egy nagy észak felé hajló görbével az utat rövidebbé teszi, mint a nyugat és kelet közötti egyenes vonal. Ezért Seathle 1000 mérfölddel közelebb Japánhoz, mint San Francisko-hoz.

FELÜLET ÉS ÉGHAJLAT

Ha egyszer türethető közlekedési viszonyok lesznek, úgy Alaszkát a természetbarátok nagyon fogják keresni. A Mac Kinley (20460 lábmagas), Logan (19550), St. Elias (18010) a legmagasabb hegyek Amerikában és még egy mérfölddel magasabbak, mint Európa legmagasabb hegycsúcsai. Alaszka emellett gletszerekben a világ leggazdagabb országa és fjordjai nagyszerűsége és szépsége sehol sem ismétli magát, még Norvégiában sem. Az aleudi gletser homlokzata egy függőleges 200 láb magas és 3 mérföld széles jégfal, azonban a többihez viszonyítva ez a gletser csak a kisebb, jelentéktelenebb óriások közé számítható. A svájci gletszerek ezen óriások mellett csak olyanok, mint a törpék. Sajnos a fenséges hegycsúcsokat többnyire ködfátyol és felhők borítják és az Aleuti szigetek alig van egy évben 12 verőfényes nap: a délvidek éghajlata oceáni, az északé pedig sarki, nagy téli hideggel (62 fok farenheit). Ezért egy ilyen országban, mint Alaszka, amely részben a sarkvidéken terül el, az éghajlati viszonyok általánosságban meg nem jelölhetők. Point Barrow-ban a hőmérséklet 70-re is leszáll a zéró alatt. A talaj 40 láb mélységig keményre fagy; az átlagos évi hőmérséklet 25° a zero felett. Point Barrov Alaszka déli pontjától oly messze fekszik északra a sarki tengerben, mint Winnipeg. Manitola Jaureztól (Mexico) északra, mivel Alaszka legdélibb pontja ugyanabban a szélességben fekszik, mint Winnipeg.

A hatalmas 3300 km. hosszú Youkon folyó keletről nyugatra folyva szeli át Alaszkát és a Behring-tengerbe torkollik. Télen a hőmérséklet a vízi ér mentén hetekig 50 fok a zéró alatt és ott, ahol a hatalmas folyó a sarkkört érinti 6—9 lábnyi vastag jégkéreg képződik. A Youkon májustól októberig jégmentes, amikor partjait nagyon szép növényzet takarja. A nyár derekán előfordul, hogy a sarkkörtől délre Alaszka egyes pontjain a meleg eléri a 80 fokot.

A Youkon alsó része kb. 500 mérföldnyi hosszban élesen dél felé fordul, ahol aztán nemcsak a délibb fekvés enyhíti az éghajlatot, hanem mindenekelőtt a Japán tengeráram, amelynek Alaszkára, Britt Kolumbiára, Washington, Oregon és Kaliforniára nézve ugyanolyan jelentősége van, mint a Golfáramnak a a britt szigetekre, Skandináviára és Északeurópára nézve általában. A Youkon völgyben és az ezzel párhuzamos Koskowina völgyben az éghajlati viszonyok a növényekre nézve nagyon kedvezők és mivel a nyári napok hosszúak, a növekedési időszak a nyár dacára aránylag elég hosszú.

A PARTVIDÉK

Az ország belseje és a partvidék között hatalmas

hegylánc húzódik, amely az éghajlatra kettős befolyást gyakorol. Elsősorban védi a partot a sarki szelek ellen, másrészt pedig összesűriti a nedvességet terhes szeleket, amelyek a meleg Japánáram felett végigvonulnak. Ennek következtében a partvidék aránylag meleg és a világ esőben legbővebb vidéke közé tartozik.

Az egész partvidék a Youkontól délre ugyanabban a szélességben fekszik, mint a britt szigetek, a Aleuti-szigetek legdélibb része. Ugyanabban a szélességi körben fekszik, mint Angliában Dower és a kereskedelmi központ Sitka, ugyanabban a körben, amelynek mentén fekszik Moszkva és Kopenhága. A svéd főváros Stockholm és a norvég főváros Krisztiania valamivel északabbra fekszik, mint Junen. Alaszka fővárosa. Trondhjem nevezetes norvég város; ugyanazon szélesség alatt fekszik, Nome és Dawson.

Alaszka két kikötőjéből a téli jég miatt csak egy van a forgalomból kikapcsolva. A többi egész éven át nyitva van. A tengerpart számos pontja nyáron is hideg és barátságtalan, ami a hideg esőnek és a közeli jégborította hegyekről jövő havas szeleknek tulajdonítható. Ahol azonban a hegység beljebb fekszik, ott a nyári hőmérséklet olyan enyhe, hogy átlagban állítólag még a Washington hőmérsékleténél is magasabb.

Az alaszakai telek nem járnak olyan viharokkal, hogy a szarvasmarhák és a lovak a leghidegebb idő mellett is ne végezhetnék el a munkájukat a megfagyás veszélye nélkül; a gyermekek is egész télen át járhatnak az iskolába. A téli időjárás Alaszkában az iskolákra nézve kezevebb, mint pld. Északdakotában.

MILYEN A NÖVÉNYZET

Az utazó a Youkon nagy völgyéről, amelyet sok helyütt rengeteg pnsztaságnak tartanak, ezeket írja: „Az utazó az év négy hónapján át vándorolhat a Youkon, a világ egyik leghatalmasabb folyójának völgyében, anélkül, hogy valahol havat látna. Ehelyett elragadja és meglepi a gazdag növényvilág; rétek majdnem embernyi magasságu füvel, tarka színekben pompázó végtelen virágmezőkkel, mindenféle bogyókkal, mint málna, szeder, áfonya stb. rengeteg mennyiségben teremnek. A fűszeres enyhe levegőben pompás gyógynövények illatoznak; a partokat csodálatos sárga vizililiom szegélyezi, röviden szólva, amerre csak tekint a szem, mindenütt elkápráztat a természeti szépséget lát“.

Némely olvasó, az első tekintetre ezt a leírást egy túlfutott alaszakai hazafitól eredőnek tarthatná, aki országát a jövő napfényében ragyogva írja le és a jelen prózáján átsiklik. Azonban általában véve az általam hivataltokok nem szokták kedvezően a dolgokat leírni, mégis már 20 évvel ezelőtt Alaszka kormányzója ezeket írta:

„Zab, buza, rozs, különféle árpafélék, kelkáposzta, kelvirág, burgonya, répa, kalarabé, paszternák, zeller, lóhere, kender stb. nagyszerűen megteremnek. Az április végén elvetett gabona szeptember végéig teljesen megéri és acélos szemek mellett szép szalma is van. A Youkon völgyében egy bizonyos pontig északra felé a főzelékfélék is nagyon szépen megteremnek“.

Egy másik nagy mezőgazdasági kerület élén álló tisztviselő, aki 20 évig élt Alaszkában, azt mondja, hogy eljön még az idő, amikor Alaszka buzaföldjei fontos szerepet fognak játszani Amerika közigazdasági életében. Lane belügyi államtitkár pedig azt mondta volna, hogy amilyen mértékben a halászat most visszafejlődik, olyan mértékben pótolni fogja azt a főzelék és különösen a borsókonzervipar.

A megművelt terület Alaszka középső vasuti vonala mentén terül el, amely északi és déli irányban a tengerparttól a Youkon középső tájáig húzódik. Az itteni földmivelők először mint aranybányászok jöttek Alaszkába. De mert nemes fémet nem találtak, úgy kénytelen-kelletlen a mezőgazdaságra kellett, hogy adják magukat, ami úgy nekik, mint az országnak csak áldására lett.

A talaj ezen a vidéken nagyon dus és termékeny. Buza, zab, árpa, főzelékféle és burgonya gazdagon teremnek és a fü hat lábnál magasabba nő.

Az almának az alaszakai éghajlat nem igen kedvez. Mégis azok az almafák, melyeket régebben az orosz misszionáriusok a partvidéken elültettek, évenként hoznak egy kis savanyu gyümölcsöt. Rampart-ban a Youkon völgyben, közel a sarkkörhöz, az augusztusban elvetett rozs a következő augusztusig nagyon szépen kifejlődik és megéri. A májusban elvetett árpát augusztus közepén aratják.

Noha Alaszkának 100000 négyzetméternyi megművelhető területe van, elsősorban mégis dus növényzete miatt tejtermelésre és állattenyésztésre alkalmas. Alaszkában a mezei virágok és mohák pazar gazdagsága egyenesen bámulatos.

MILYEN AZ ÁLLATVILAG

Volt olyan idő, amikor elefántok és masztodonok kóboroltak Alaszkában, amint ezt a történelem előtti szörnyetegek agyaraiból eredő elefántcsont mutatja. Most tengeri vidrák, fókák, cobolyállatok, biber, hermelin, fehér, kék, vörös és fekete róka, sarki medve, fekete medve és jeges medve, továbbá a kadiák medve, a legnagyobb és leghatalmasabb állat, amely halat eszik. Van farkas, hiúz, foka, rozmár stb. Husállatok Alaszkában: a sokféle vad, továbbá juhok, kecskék, és mindenekelőtt pedig a rénszarvas. A mai viszonyok között Alaszka a rénszarvas igazi hazája és valóságos Eldorádója. A földet egy hatalmas mohtakaró fedi, amely megközelítő becslés szerint könnyen 4 millió rénszarvast tudna eltartani, de ez a becslés valószínűleg még nagyon is alacsony.

Régebben Alaszkában a bennszülött rénszarvasoknak megszámlálhatatlan nyájai voltak, azonban, sajnos a "fehérek" betelepülésével ezek eltűntek. Mindamellett az északi partvidéken és a hegyek között még mindig hatalmas csordákat találni, ahol a vadászok még nem léptek fel olyan tömegesen, mint a nyugati tengerparton.

Körülbelül tíz évvel ezelőtt Amerika 1200 darab rénszarvast vásárolt Szibériában Alaszka részére tenyésztési célra. Ezek nagy civilizáló hatást gyakor-

oltak, amennyiben a bennszülöttek, vadász- és halásznépből egyre inkább állattenyésztő földművesekké lettek és egyre nagyobb vágyat mutattak az iskolázás és tanulás iránt. Ezen eredetileg 1200 rénszarvasból álló csorda azóta 180.000-re növekedett. Legnagyobb részük a bennszülöttek birtokában van. Amerikába egymásután nagy rénszarvas husküldemények mennek.

Az észak egy másik állata, amely Alaszkának nagy hasznára és áldásává lett, a kanadai Bizam, vagy mossusökor. Ez az állat a rénszarvas moha között termő fűből táplálkozik. A bizamökröt különösen a pompás gyapja teszi rendkívül értékessé, emellett igazi izletes húst is ad, és igen jó lábon él a rénszarvassal, úgy hogy mindkettő nagyon jól megfér egymás mellett.

Hogyha belátható időn belül Alaszka vidékeit rénszarvasokkal és bizamökrökkel fogják betelepíteni, úgy ez nem jelent kevesebbet, mint egész népeknek rengeteg huskészletekkel való ellátását.

A Tundrák (a Jegestengert környező mocsaras lapályok és mohsteppék) tenyészhelyei a számtalan légyrajoknak, melyek valóságos csapásai ennek az országnak. Ezek a legyek sűrű rajokban repülnek a sarki tenger partjai felé és az ország legnagyobb csapásának mondhatók. Még a medvét és a rénszarvast is megmarják a szeme tájékán, annyira, hogy ezek őrrítő fájdalomban a földön hemperegnek. A bennszülött vadászok úgy védekeznek e legyek ellen, hogy bundákba burkolják a fejüket. Az országnak e csapástól való megszabadítása igen nagy, eddig még megoldatlan probléma.

A LAZACHALÁSZAT

Az alaszakai lazachalászat kétségtelenül a legnagyobb az egész világon. Huszezer embert foglalkoztat és évenként átlag 40 millió dollárt jövedelmez. Ezidőszert még mindig ez az ország legfontosabb jövedelmi forrása. Azonban a jelek a mellett szólnak, hogy túl van a tetőpontján és rohamos csökkenést mutat. Így pld. az 1919-ik évi csak fele az 1918-ik évi eredménynek.

Alaszkában a Youkon a fő közlekedési ér. Ösödök óta a lazac tenyészhelyei nagy jövedelmet hajtanak az országnak. Ezek a nagy halak télen és nyáron táplálják a bennszülötteket és kutyáikat. De époly nélkülözhetetleneknek bizonyultak a vadászokra, aranybányászokra, utazókra stb. nézve. Azonban mióta a konzervgyárak óriási mennyiségben dolgozzák fel ezeket a halakat, sajnos tartani kell az egész halfajta kiirtásától, hogyha a kormány nem teszi meg a szükséges védelmi intézkedéseket. Ezek a halásztársaságok nem érték be a kormány által adott halászati engedélyekkel, ezért a Youkon torkolatához közel rendezték be halászataikat és elfogják a halakat, még mielőtt bejutnának a folyóba, ahol az irtás többé nem lehetséges. Ezek a rövidlátó társaságok ilyen módon a tyukot is megölik, amely az aranytojásokat rakja nekik.

Folytatása következik.

MIT MOND NEKÜNK EGY HEGYI PATAK CSOBOGÁSA?

Egy természeti megfigyelés alkalmazva az emberi-nem halálára, feltámadására és helyreállítására

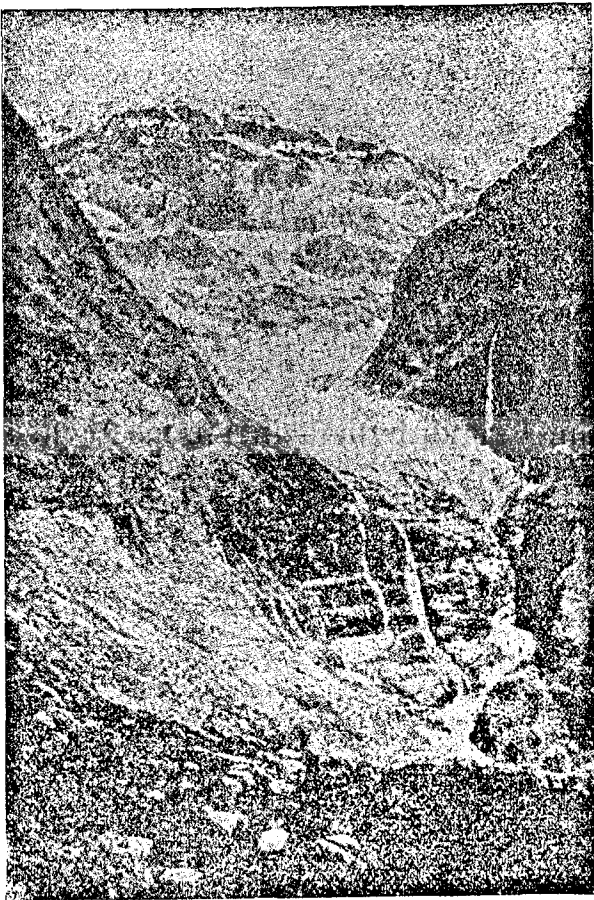
ERRE a megfigyelésre hívnám meg kedves olvasómat, hogy képzeletben velem a Maderán-völgybe vándoroljanak, mely az Urn-i magas völgyek között a legszebb és legvadregényesebb, amelyen keresztül átrohannak a vad Kerstelen-patak zugó, tajtékzó hullámai egészen föl a Hüfi glecsernél lévő Morénák-ig, hogy egyszer teljes alázatossággal belepillantsanak a mi nagy Istenünk e fenséges alkotásába, a csupasz sziklafalak és a vad jégszakadékok nagyszerű képződményébe. A tavasz ugyan már elmúlt és a nap nap mellett egyre magasabban álló nap már megolvastotta a vastag hóréteget, mely, mint egy óriási halotti lepel itt mindent betakar, de ezen óriáshegység kietlensége még így is, mint az enyészet, erősen ható jelképe jelentkezik. A csupasz sziklafalak arra emlékeztetnek minket, hogy az embernek halálakor minden javait itt kell hagynia, jéghidegsége és merevsége pedig magára a halálra, míg a glecszhasadékok a nyitott sirra emlékeztetnek, amely azokra vár, akiket el kell, hogy nyeljen. És ezt a benyomást csak megerősítik a még meglévő viharfenyők, amelyeket fennebb megpillantunk, amelyek közül a tavasszal legördülő lavinák oly sokat pozdorjává törtek és amelyek gyakran siralmas kinézésűek dacára is még mindig, mintha olyan makacs büszkeséget árnának el, épp úgy, mint most az emberek között a végét járó mostani világ bukott nagyságai.

Most itten fényes napsúgár ragyog és oda a napok, amikor vad, fékeveszett erejükben a hólavínák mindent, ami utjukban áll, magukkal ragadtak a mélységbe. A glecserek lábánál az új élet ébredése vízcseppek formájában kezd jelentkezni, amelyek összefolynak, forrásokká és patakokká egyesülnek és a Morénákon és hegylejtőkön át a völgybe folynak és folyásukban a felebaráti szeretet első műveként az utjuk mellett fekvő alpesi réteket nedvesítik meg, hogy ezek újból kizöldüljenek és a legszebb és a legcsodásabb pompázó alpesi virágokat hívják életre. Az egyik ébreszti a másikat — mily csodás jelképe a feltámadásnak! De amiként előbb a tavaszi nap a pusztulással fenyegető lavinák lerohanását okozta, azonképpen a feltámadás napját megelőző napja az

igazságnak, a háboru, a forradalom és az anarchia fékeveszett erőit fogja előbb fölébreszteni, melyek minden fennállót a régi világban elpusztítanak, amely a következő korszakban zavarólag és fékezőleg hat a dolgok menetére. Ezután azonban felébred a világ és az emberiség a halál e hideg téli éjszakájából ünnepi a halálálmából való feltámadását. Egyre több és több élet ébred és egyre jobban olvasztja a jeget a nap melege, aminthogy az aranykorszak halála és a mindenható Isten szeretete és bölcsessége nemsokára az ember szívét is felolvasztja, míg végre

aztán a glecserek eltűnnek és minden önszeretet és keménység és ezzel a halál meg fog semmisülni.

Egy ilyen hegyi pataknak a szemlélete, mint a fiatal ujjáébredő életnek a képe, okvetlenül vidár hangulatot ébreszt az emberben és akiben van érzés és fogékonyság minden iránt, ami élet a természetben, órákig tud vagy tudná a vidáman tovarohanó vagy fiatalos jókedvű táncoló, ugrándozó és szökdelő hullámokat elnézni. Valamenyien vakon engedelmességgel folynak alkötőjükhez és mesterükhöz hullámjátékuk ennek dacára a fesztelen öröm és jókedv képe marad és emellett egyetlenegy csepp se esen, amely olyan vakmerő volna, hogy a természet isteni törvényei ellenére a melyeknek alá van vetve, vágjon magának végleges utat és tova ugrándozzon és táncoljon a hullámok irradhatatlanul túlradó

kedvükben, kövek és sziklatömbök mellett magasszökkelnek és azután cseppekké különülnek szét: ami azonban a nehézkedési törvény arra figyelmeztet, hogy térjenek vissza ismét a nekik kijelölt út a patakmederbe, Teremtőjüknek azonnal példásan engedelmességgel és vígan tovaszökdelnek. Hogy pedig hatalmas sziklatömb áll az utjukban, úgy mégis mindig beljebb mennek a völgybe. A vízcsepptömbök mindig újból és újból egyesülnek a régi vidám és irradhatatlan hullámjátékhoz.

Igy van az emberiség is a helyreállításához vezető útján. Attól a pillanattól kezdve, amikor a sir nyitja kapuit és a halál szabadon kell, hogy becsússzon

foglyait, kezdődik az új élet. Eleinte csak kevesen, azután pedig egyre többen gyűlnek össze jókedvű munkához és a feltámadási reggel ragyogó napfényében van tánc, ugrádozás, jókedv, ének, dicsérve és magasztalva az Úr Istent és folyton továbbhaladnak az egész emberi-nem gyógyulásának az útján. Azonban elmozdíthatatlan sziklatömbként gyakran utjukban áll Isten akarata és megtör minden makacsságot. És miként ez a sok vízcepp, miért ne teljesítenék az új emberek is épp oly készséggel Isten parancsait szabad akarattól, ha egykor annak a belátásához jutnak? Minden bizonnyal ezt teljesíteni is fogják. Hiszen ellenkező esetben büntetés és megalázás következik, amelyek más uton-módon kell, hogy elérjék azt, ami a józan *belátásnak* és magasabb akaraterő-

a te kenyeredet.“ Azonban a patak mellett fűrészmalom is áll. A tovarohanó hullámok nem gondolkoznak sokat, hanem a munka helyére sietnek és beleszállnak a hajtókerék lapátaiba. Ily módon megint segítenek a felebarátjukon, ebben az esetben az emberen, hálára kötelezik egymást és a maguk módja szerint érdemeket szereznek a mi földünk kulturájának a fejlesztésével. Azonban anélkül, hogy bevárnák az ember köszönetnyilvánítását, a hullámok vígan és mivel sem törődve továbbfolyanak mindig újabb és nagyobb feladatok elé, más patakokkal folyókká és folyamokká egyesülnek, villamos erőt termelnek, hajtják a legnagyobb ipartelepeket, viszik a hajókat, útban lévő felebarátait — mindent másokért, míg végül a tengerbe torkollnak.

nek még nem sikerült eddig. Azonban mindezek az elbukások, — hogy erre is reáalkalmazzuk a hegyi patak képét, — az egésznek a folyását nem tudják megakadályozni. Egyes vízcepp természetesen a partra is kerül; itt aztán elpárolog a nap melege folytán és nyomtalanul örökre eltűnik a soha többé visszontemelésre. Ugyanigy jár sok ember; folytonos javíthatatlan engedetlenség miatt kitesztva és az isteni kegyelemtől elvágyva félretolatik az útból és elpusztul a második halálban. Azonban a többiek ismét észbe kapnak és meggondolják, hogy mivel tartoznak Urukknak és Teremtőjüknek. Magukba szállítják, új és jó szándékoktól sarkalva az öröm visszatér és ismét jókedvűen és vidáman folyik minden tovább.

A víz hullámainak e vidám játékánál eszünkbe kell, hogy jusson őseink gondtalan élete a Paradicsomban. Valamint ez a szomorúságnak még csak a gondolatát sem engedte sejtetni, hanem csupa élénkség, csupa dal és zene volt, azonképpen a jövőbeli emberiséget is el fogja kerülni mindaz, ami a paradicsomi ítéletre emlékeztet: „Orcád verejtékével egyed

Az emberek is így fognak tovább élni a földön. Állapotuk azonban nem lesz csupa jólét és folytonos ugrádozás és ugrálás. Mindjárt testi és lelki tökéletességüket szolgáló nevelésüknek megkezdése után munka vár rájuk, itt azonban egy erős emberiség tényleges és áldásos munkájáról van szó, amely a természeti erőket is a szolgálatába állította. Hiszen egyszer csak az ezer éves aranykorszak is beleömlik a végtelenség tengerébe. Boldog minden vízcepp, azaz minden emberi élet, amely ezt a pályát befutja és annak itten csak a legnagyobb áldásait aratja, már amennyire a *testnél* erről egyáltalában lehet szó.

Szemlélődésünk közben pillantsunk vissza még egyszer Istennek a fentiekben összehasonlított mindkét alkotására: egyrészt a vízre, annak hó és jéggé való átváltozására, a kavináknak tavasszal bekövetkező legördülése utáni cseppfolyóssá válására s az újjáébredő vidám hullámjátékra, a hullámok megtörésére, a patak medrében fekvő sziklatömbökre, a vizesésekre, a szétszórt vízceppekre, minden a víz által teljesítendő munkára, a víznek folyókká, folyamokká és végül a teljes nagyságában és fenségében levő ten-

gerre való egyesülésre, másrészt pedig az emberre, a halálalomban való megdermedésére, újjáébredésére, a feltámadásánál egy új, szebb és áldásosabb életre, amikor nem lesz többé alávetve a sötétség fedelmének, az ő makacosságának a megtörésére a Mindenható akarata által, az elkövetett engedetlenség miatt őt utolérő büntetésekre és a folytonos engedetlenség miatt a második halálban örökre kialvó emberi életre, a többieknek a szentség magas utján való továbbvándorlására, a felebaráti szeretetnek általuk teljesítendő munkájára, az emberi-nemnek folytonos növekedésére és egyre fokozódó teljesítőképeségére, végül pedig az aranykorszak végére és a későbbi korok minden áldásaira, főleg az örökkévalóságra. Amint alig akad köztünk egy is, ki az egyik képnek a szemlélődésénél a legkisebb részletet is figyelmen kívül hagyja, azonképpen a másoknak a szemléleténél hallgatóan állunk Istenünk mindezen nagyságának és fenségének, bölcsességének és mindenhatóságának, szeretetének és igazságának a csodálatával eltelve,

amely ebben megnyilvánul és mi semmi egyebet nem tehetünk, csak dicsőíthetjük és dicsérhetjük a Teremtőnket.

Azonban ti, vizei a kristálytisza hegyi patakak, akik bizonyára csak a tiszta igazságot közölhetitek velem a ti Teremtőtök felől, folyatok csak vidámság tovább és fogadjátok köszönetemet azokért a szórakért, amelyeket bájos csobogásokkal nekem oktatok. Vajha utánam még sokan ugyanígy örülnének és hasonlóképpen éreznének, hogy általam más emberek szívébe is csupa vidámság vonuljon. Mindenekelőtt azonban adassék neked hála te felé, Isten a te igazságodnak az igéjéért, amelynek mi — hála mindenhatóságodnak és változhatatlanságodnak — bizhatunk és amely biztosítja nekünk azokat a pompás alkalmakat, amelyekről a Te szeretted és bölcseséged gondoskodott a halálból való feltámadásunkra, őseinknek a bűn által veszendőbe menetségére és tökéletességére.

A GAZDAGOK NEHÉZSÉGEI

„Nem szolgálhattok az Istennek és a Mammonnak“ Luk. 16:18

Különös látvány lehetett Jézus tanítványainak, mikor látták, hogy egy fiatal gazdag ifju a Mester után rohan és utolérve őt térdre esik Jézus lábai elé, mondván: „Jó Mester, mit cselekedjek, hogy az örök életet elnyerjem?“ A Jó Tanító nem felelt egyenesen a kérdésre, azonban a fiatal ember és mások javára, akik azóta olvasták ezt a történetet, azt kérdezte: miért mondotok engem „jó“-nak? Meg akarta értetni a fiatalemberrel, ugyszintén mindnyájunkkal, hogy minden, ami valóban jó, valamiképpen Istentől és Istennel összhangban lehet.

Jézusra csak kétféleképpen lehetett tekinteni. Vagy, amint ő állította, Isten fia volt, aki külön rendeltetéssel az emberiség érdekében jött erre a világra és ezért Isten szolgálója volt; vagy pedig, ha nem volt, úgy csaló volt, aki másnak adta ki magát, mint aki volt, amiáltal megcsalta az embereket és rossz, nagyon rossz volt. Jézus azt kívánta a fiatalembertől, hogy legyen tekintettel saját kifejezésének az erejére és hogy egyidejűleg döntse el ezt a fontos kérdést, amelyen oly sok minden fordul meg.

Be sem várva a választ, Jézus így folytatta: „A parancsolatokat tudod: ne paráználkodj, ne öl, ne lopj, hamis tanubizonyosságot ne tégy, kárt ne tégy, tiszteljéted atyádat és anyádat.“ A fiatalember így felelt: „Mester, mindezeket megtartottam ifjuságomtól kezdve.“ Jézus pedig rátekintvén megkedvelte őt és mondá neki: „Egy fogatkozósod van: eredj el, add el minden vagyónodat és oszd ki a szegények között és kincsed lesz mennyben; és jőjj és kövess engem felvevén a keresztet“.

MIT GONDOLT JÉZUS?

Mit gondolt Jézus, mikor azt mondotta a fiatalembernek, hogy az örökélet felé vezető ut a pa-

rancsolatok megtartása? Mi most nem ezt mondanók neki. Ellenkezőleg azt mondanók neki, hogy nem tarthatná meg tökéletesen a parancsolatokat és egyedüli reménye az örök életre az volna, hogyha Krisztusban és az ő bűnéért való feláldozásában való hitet gyakorolná.

Miért mutatott rá Jézus a törvényre? Erre az feleljük, hogy a törvénytörés még mindig érvényben volt Izraelben, már több mint tizenháromezred évszázad óta. Isten ígérete a zsidóknak a törvényt tekintetében ez volt: „Aki ezen dolgokat cselekszi, élni fog azáltal, hogy ezeket cselekszi.“ Igazságság volt az örök élet feltétele. A zsidók megértették ezt; és ez a gazdag ifju bevallotta, hogy ő ezt így értette, és hogy törekedett is arra, hogy a törvény szerint éljen. Mégis azt látjuk, hogy mint az emberi faj családjának egyiké, az is szintén halál fenyegeti. Innen a kérdése. Jézus felelete pedig azt jelenti: „Nem csak a törvény megtartására kell törekedned: áldozat kell hoznod felvevén a keresztet, s követned példámat.“

Nem sietünk annak a feltételezésével, hogy Jézus azt gondolta, miszerint a gazdagságot nyárra-főre el kell osztogatni. Hogyha a fiatalember elfogadta volna a feltételeket és megkérdezte volna, hogyan oszthatná szét az ő vagyonát, legmegfelelőbbben, nem kételkedünk, hogy az őt ezt mondotta volna neki: „Add át mindened Istenednek: azután pedig mint az ő sáfárja oszdasz szét azon bölcsesség szerint, melyet Isten neked adni fog és az ő gondviselő irányítása szerint.“ De még ezen földi javak teljes odaadása sem volna elegendő arra, hogy valaki helyet kapjon a királyság osztályában. Még többet is kell tennie. Tevékenynek kell lennie az Úr szolgálatában, föl kell vennie a keresztjét, önmegtágadást

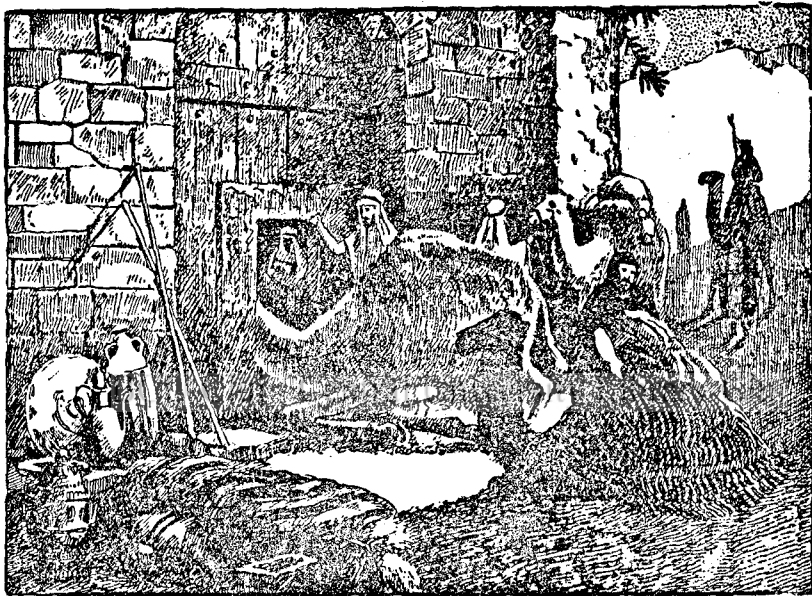
gyakorolnia és türelmesen kell követnie az önfeláldozás szűk ösvényén a Megváltó nyomdokait, mindhalálig.

A Zsidó korszak lezárása után Jézus nem helyezte volna kilátásba az örökélet lehetőségét a törvény megtartása által, hanem inkább nyíltan rámutatott volna, hogy lehetetlen a tökéletlen embernek tökéletesen betartania az Isteni törvényt és ezért szükséges, hogy Krisztus érdemeiben való részesedéssel fedezze fogyatkozásait. A törvény igazsága csak így „teljesedhet be bennünk, akik nem test, hanem szellem szerint járunk.“

SOK GOND A SOK GAZDAGSÁG MIATT

A fiatal zsidó ifju teljesíteni akarta Isten akaratát. De nem volt annyi akarata, hogy érdemes legyen a „kicsiny sereg“ tagságára. Jót, és igazságot akart cselekedni; de nem akart áldozni. Jézus és minden követői pedig ezszemben, még az életüket is készek feláldozni. „Ajánljátok fel testeteket élő áldozatként, amely szent és Isten által elfogadható.“

A fiatalember gazdagságai önmagukban véve nem lettek volna ártalmasak. Isten nagyon gazdag. Régen Ábrahám nagyon gazdag volt. A ne-

hézség abban állott, hogy a fiatalember a gazdagságra adta a szívét úgy, hogy amikor a próbátétele ideje elérkezett, hogy vajjon Istent vagy a gazdagságot szereti-e jobban, kimutatta, hogy kevésbé szereti az isteni akaratot, mint az ő földi javait. Elmulasztotta az alkalmat, hogy a legnagyobb jót tegye és ez tette lehetetlenné, hogy tagja legyen a királyság osztályának. Ezzel azonban nem azt akarjuk mondani, hogy ennek a fiatalembernek, aki olyan nemes jellemű ifju volt, hogy Jézus megkedvelte, nem volna reménye az életre. Kellő időben megkapja a kellő oktatást. Még ha el is mulasztotta az alkalmat, hogy bejusson a királyságba, mégis azon sokak közé tartozhatik, akik a királyság által meg fognak áldatni.

Jézus megmondja: „Nem szolgálhattok az Istennek és a Mammonnak.“ Ennek az Evangeliumi beszédnek a célja, hogy Isten szolgálói legyünk minden áldozat árán, azzal a bizonyossággal, hogy mindazok akik, Istenesen fognak élni Jézus Krisztusban, üldözést fognak szenvedni, és megkapják a dicsőség tisztesség és halhatatlanság felé vezető ösvényét Jézus nyomdokában, amely

nagyon rögös. Isten szándékosan rendezte így el, hogy nem lehetünk egyidejűleg a gazdagság és Isten szolgálói. El akar minket vinni a megpróbáltatásig. Az egész osztálynál, amely most el van hívva a világtól, hogy Isten fiai és Jézus társörökői legyenek, a próba „mindenekelőtt Isten“ — Ne legyenek bálványaink, se gazdagság, se hírnév, se testijólét, amelyek elvonhatnák odaadásunkat Istentől és megkísértenének, hogy elhanyagoljuk azokat a gazdag áldásokat, melyeket most a hűségesekeknek felajánl.

KEVÉS GAZDAG LESZ A KIRÁLYSÁGBAN

A gazdag fiatalember azon mulasztása, hogy tanítványvá legyen, Jézus feltételei mellett, idézetet szolgáltatott Jézusnak. Igyszólt tanítványaihoz: „Mily nehezen mennek be Isten országába, akiknek gazdagságuk van“. Mily nehéz lesz va lamelyik gazdag embernek bejutni a Királyság osztályába!

A tanítványok erre megijedtek; mert azoknak a nagy tömegből, akik azt mondták, hogy ők a maguk korának szentséges népe nagyon kevesen voltak Jézus tanítványai. A gazdagabb zsidók főként a farizeusokhoz csatlakoztak. Hogyan lehetséges tehát, hogy kevés gazdag jut be az országba?

Nem volt itt valami tévedés? Gondolhatta ezt így Jézus?

De Jézus nyomatékosan hangsúlyozta ezt a tanítást, modván: „Mily nehéz azoknak, akik a gazdagságban biznak, az Isten országába bemenni! Könnyebb a tevének a tűfokán átmenni, hogysem a gazdagnak Isten országába bejutni“. Máté 19:23, 24.

A TEVÉNEK A TŰFOKÁN

A „tűfoka“ kifejezést a fordítók akaratlanul elferdítették. Ki nem látott egy rendes varrótűt és ne gondolt volna a fokának a kicsiny voltára és arra a lehetetlenségre, hogy egy tevé azon átmenjen anélkül, hogy azután zavarba ne jött volna!

A tűfoka, amelyre Jézus utal, egy a város falán lévő kis kapunak vagy nyílásnak volt a neve (lásd az ábrát). Jeruzsálem kapui éjjel a rablók elleni védekezésül zárva voltak és az őrségek készenlétben állottak. Nem volt szabad a kapukat reggelig kinyitni, nehogy egy fegyveres csapat benyomuljon a városba és azt kirabolja. Azonban intézkedés történt azon utasok miatt, akik a kapu bezárása előtt nem juthattak el a városba. A kisebb kapu, a Tűfoka éppen elég nagy volt ahhoz, hogy egy tevé — a terhének levétele

után — átmehetett rajta. Így értvén a dolgot Jézus, arra gondolt, hogy valamint a teve csak úgy tudott átmenni a Túfokán, vagy a kisebb kapun, hogy a terhét levették róla, azonképpen a gazdag ember csak úgy léphet be Isten országába, hogyha lemond a terhéről, és hogyha mindenét az Urnak adja.

Miután mindez a gazdagot, a jólétben élő osztályt a szegényekkel vagy a mostoha sorsban élőkkel látszólag hátrányos helyzetbe juttatta, Jézus tanítványai megijedtek. Ezért kérdezték: „Kicsoda idevezülhet tehát?” A gazdagoknak látszólag több idejük, befolyásuk és pénzük van, amely lehetővé teszi, hogy jobban szolgálják az Urat, mint mások; és hogyha ők oly nehezen juthatnak be a királyságba, mi volna akkor másokkal, akik látszólag mostohább sorsban élnek? Erre Jézus azt felelte, hogy „Istennél minden lehetséges”. Azaz: hogyha a gazdag ember szíve tetszik az Urnak—ha őszinte szívé és szerény—és csak a gazdagság áll az útjában—az Ur tudja, hogyan mutassa meg neki az ő akaratát, ennek használata tekintetében; vagy ha ez nem menne, úgy az Ur meg tudná őt szabadítani az ő gazdagságától, épúgy mint a teve gazdája, levénné a terhét róla, hogy átmeheessen a Túfokán.

„MI MINDENT ELHAGYTUNK“.

Ugy látszik, hogy Szent Péter fejezte ki azt a gondolatot, hogy a Mesterrel való társörökösség a királyságban az Istennek való teljes odaadást jelenti—mindennek elhagyása és mindennek a feladása, Istennek szoros megközelítése és általa való teljes elfogadása

céljából. Szent Péter mondotta: „Ime mindent elhagytunk és tégedet követtünk“.

Jézus nem tette teljesen magáévá Szent Péter jelentését: Tudta Judásról, hogy nem hagyott el mindent. Tudta magáról Szent Péterről is—hogy valószínűs még nála is maradt, és hogy az életnek megmentése arra indítaná, hogy megtagadja Mesterét. Azonban a Jézus által adott válasz teljesen fedte a kérdést, nemcsak az Apostolokat, hanem mindazokat illetően, akik követőivé lettek Jézusnak ezen napon kezdve mindmáig. Jézus ezt mondotta:

„Bizony mondom néktek nincs olyan ember, akit odahagyott házakat vagy fivérekét, vagy nővéreit, vagy anyát, vagy atyát, vagy gyermekeket, vagy birtokot, én értem és az Evangéliumért, azonban megígérem, hogy ebben az időben megkapja ennek a százszorosát, házakat, testvéreket és nővéreket, anyákat és gyermekeket és birtokokat—üldözéssel és az eljövendő világban [korszakban] örök életet“.

Mily nagy ígéret és mily bőségesen beteljesedik a földi tekintetben sokaknál! Az üldözést biztosan megkapják, azonban minden, amit az Ur ügyének felajánlottak, százszorososan meg van térítve a mostani életben. Mily gyönyörűségesek Istennek elrendezései! Míg pedig ott tul az örökélet és hűség esetén, részben és a Mesterrel a Királyságban!

„Azonban sokan, akik elsők, utolsók lesznek; és az utolsókból elsők“. Más szavakkal: sokan, akik nagy kiváltságuk és alkalmuk van az Isteni kegyelemből a királyságra való felmagasztalásra, el fogják mulasztani az alkalmat, míg mások, akik természetszerűleg kevésbé előnyös helyzetben vannak, elnyerik a dicshetőséget, tisztességet és halhatatlanságot nagy jutalmat.

W. T.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK

KÉRDÉS:

Mi tulajdonképpen a fascizmus? Az olasz diktátor talán a papsággal együtt az antikrisztust testesíti meg?

FELELET:

A fascizmus a bolsevizmus reakciója. A fascizmus most különböző formákban ünnepli a diadalait, mivel a konzervatívok és a nacionálisták Olaszországban, Bajorországban, Spanyolországban és a többi országokban összefogtak a bolsevizmus elleni elszánt küzdelemre. A Biblia megemlíti a társadalmi rend ezen ide-oda ingását és ezt a jelenséget úgy jelöli meg, mint a mostani rossz világrendnek a végét. A tulhajtott fascizmus azután ismét az anarchizmust és a legszélsőbb bolsevizmust élesíti, amelyben azután a mostani világrend teljesen felbomlik, vagy pedig, amint a Biblia mondja, hogy mindazok a kísérletek, melyek a régi rend alátámasztására irányulnak, melyekben a fascizmus minden formája megjelenik, rövidesen az anarchia tengerében el fognak merülni, mert sem Mussolininak, sem Hitlernek, sem más fascista-vezérnek nem fog sikerülni a dolgozó tömegek jogos kivánságait kielégíteni, ellenkezőleg, a tömegekre még keményebb jármot raknak, úgy, hogy ezek a végén csalódásukban és elkeseredésükben az anarchizmus karjába vetik majd magukat.

A régi társadalmi rend legfőbb támaszai ma tehát a különböző fascista-hadak szövetségben a kapitalizmussal és a kapitalizmussal.

Ez a hármasszövetség minden rendelkezésére álló eszközzel a régi rendet akarja alátámasztani. Az egyház a maga egészében egészen észrevétlenül beleszerveztetett ebbe a szentségtelen szövetségbe és nem meri fel, hogy az, akinek országaért évszázadok óta imádkozik, most munkában van, hogy a kormányzó gyepölőjét erős kezekbe vegye és hogy régen megígért országát felállítsa. Így aztán az egyház említett intézményeivel Krisztussal egyre inkább a lentétes helyzetbe kerül. Ezért az egyházat úgy kell megítélni, mint amely Krisztus ellen dolgozik, mivel azokkal van szövetségben és azok táborában van, akik Krisztus ellen harcolnak, ha csak az utolsó órában nem fordul vissza és nem szakít ezzel az adataival szövetséggel. Az egyház feladata és előfeltevése volna, hogy annak örvendezzen, aki most eljött, hogy az emberiséget minden elnyomatástól, úgy a fascizmus elnyomatásától, mint a bolsevizmus elnyomatásától megszabadítsa és hogy a minden kereszténynek imáját meghallgassa: „Jöjjön el a te országod, legyőzd meg a te akaratod a földön, miként a mennyben“.